

Ministarstvo
finansija

Br: 01-02-05-040/26-19018/1

Podgorica, 5. 6. 2026. godine

Za: MINISTARSTVO UNUTRAŠNJIH POSLOVA, Bulevar Svetog Petra Cetinjskog 22, Podgorica
gospodinu, Danilu Šaranoviću, ministru

Veza: Vaš akt 01 br. 13-040/26-24152/1 od 13. 5. 2026. godine

Predmet: Mišljenje na Nacrt zakona o otpornosti kritične infrastrukture

Poštovani gospodine Šaranoviću,

Povodom *Nacrta zakona o otpornosti kritične infrastrukture*, Ministarstvo finansija daje sledeće:

MIŠLJENJE

Uvidom u dostavljeni tekst i Izveštaj o sprovedenoj analizi procjene uticaja propisa u dijelu procjene fiskalnog uticaja, utvrđeno je da je za implementaciju propisa potrebno obezbijediti sredstva iz budžeta Crne Gore, ali ih u ovom trenutku, kako se navodi, nije moguće precizno iskazati jer će zavisići od dinamike implementacije i organizacionih rješenja. Nadalje, kako je istaknuto, obezbjeđenje finansijskih sredstava biće djelimično jednokratno, a djelimično kontinuirano. Naime, jednokratni troškovi odnose se na uspostavljanje sistema, izradu podzakonskih akata i eventualna organizaciona prilagođavanja, dok će kontinuirani troškovi nastajati u dijelu nadzora, ažuriranja registara, obuka i koordinacije. Potrebna sredstva za navedene namjene će se, prema navodima, obezbijediti u okviru budžetskih limita nadležnih institucija za tekuću i naredne fiskalne godine, u skladu sa mogućnostima budžeta i dinamikom sprovođenja Nacrta zakona.

Pored navedenog, Nacrtom zakona je predviđeno donošenje podzakonskih akata čija primjena može proizvesti određene finansijske obaveze. S tim u vezi, ukazujemo da će predložiti navedenih podzakonskih akata, kao i ostalih aktivnosti iz Nacrta zakona koje se tiču pokretanja predloga za izradu ili izmjenu pravnih okvira, a koji mogu imati fiskalni uticaj na budžet države, biti predmet posebnog razmatranja.

Shodno navedenom, Ministarstvo finansija, sa aspekta budžeta, u načelu nema primjedbi na Nacrt zakona o otpornosti kritične infrastrukture, uz napomenu da je sredstva za potrebe implementacije Nacrta zakona u 2026. godini, kao i eventualne troškove koji mogu proisteci donošenjem podzakonskih akata iz kojih proizilaze finansijske obaveze, neophodno uskladiti sa sredstvima planiranim Zakonom o budžetu Crne Gore za 2026. godinu nosiocima aktivnosti. Takođe, ističemo da će iznos sredstava potreban za realizaciju predmetnog Nacrta zakona u narednim godinama biti predmet razmatranja prilikom procesa izrade godišnjeg Zakona o budžetu.

Dodatno, ukazujemo na član 40 Zakona o budžetu i fiskalnoj odgovornosti kojim se uređuje da ugovorene obaveze moraju biti usklađene sa planiranim i odobrenim sredstvima, kao i da je budžetski izvršilac odgovoran za zakonito korišćenje sredstava odobrenih potrošačkoj jedinici.

Nadalje, uvidom u tekst Nacrta zakona i Izvještaj o analizi uticaja propisa, sa aspekta uticaja na poslovni ambijent ukazujemo na sljedeće:

Propis će direktno uticati na državne organe i kritične subjekte (energetika, saobraćaj, zdravstvo, digitalna infrastruktura), kroz uvođenje obaveza upravljanja rizicima i planiranja otpornosti. U Izvještaju o analizi uticaja propisa se navodi da primjena propisa neće imati direktne troškove za građane, dok će privreda, posebno kritični subjekti imati troškove izrade procjene rizika, planova otpornosti, obuka zaposlenih i usklađivanja sa standardima. Takođe, nije kvantifikovana procjena jer će troškovi zavisi od veličine i sektora subjekta, pa na taj način navedeni subjekti su onemogućeni da planiraju buduće troškove.

Dakle, sa aspekta uticaja na poslovni ambijent, ukazujemo na to da će zakon proizvesti troškove za kritične subjekte. Imajući u vidu da Ministarstvo unutrašnjih poslova predlaže zakon kako bi se uspostavio sveobuhvatan sistem otpornosti kritične infrastrukture i usklađivanja sa direktivama Evropske unije, smatramo da je od posebnog značaja da se obaveze privrednih društava definišu u skladu sa najboljom međunarodnom praksom. Pri tome je potrebno izbjeći uvođenje dodatnih zahtjeva i uslova koji nijesu izričito predviđeni relevantnim direktivama, a koji bi mogli predstavljati nepotrebno administrativno i finansijsko opterećenje za subjekte u ovom sektoru.

S poštovanjem,

MINISTAR

mr Novica Vuković

ZAKON

O OTPORNOSTI KRITIČNE INFRASTRUKTURE *

I. OSNOVNE ODREDBE

Predmet

Član 1

Ovim zakonom ureduju se identifikacija, određivanje, zaštita i otpornost kritične infrastrukture i kritične infrastrukture od posebnog evropskog značaja, obaveze kritičnih subjekata, nadležnosti državnih organa, organa državne uprave, jedinica lokalne samouprave, privrednih društava i drugih pravnih lica, upravljanje rizicima, razmjena informacija, nadzor i druga pitanja koja se odnose na funkcionisanje kritične infrastrukture.

Cilj

Član 2

Cilj ovog zakona je obezbjeđivanje kontinuiteta pružanja ključnih usluga i funkcionisanja kritične infrastrukture, radi zaštite života i zdravlja ljudi, očuvanja javnog poretka, stabilnosti ekonomije i zaštite životne sredine kroz uspostavljanje sistema otpornosti kritične infrastrukture i smanjenje rizika od poremećaja u pružanju ključnih usluga.

Obaveza primjene i izuzeće od primjene

Član 3

Ovaj zakon primjenjuje se na državne organe, organe državne uprave, jedinice lokalne samouprave, privredna društva i druga pravna lica koja upravljaju kritičnom infrastrukturom na teritoriji Crne Gore, čiji poremećaj bi imao značajne posljedice po društvo, a koja su određena kao kritični subjekti u skladu s ovim zakonom ili su utvrđena kao kritični subjekti od posebnog evropskog značaja u skladu sa propisima Evropske unije.

Odredbe ovog zakona ne primjenjuju se na mjere i obaveze u oblasti sajbera i informacione bezbjednosti koje su uređene posebnim zakonom kojim se uređuje informaciona bezbjednost.

Na kritične subjekte koji su istovremeno obveznici propisa o informacionoj bezbjednosti, odredbe tog zakona primjenjuju se u dijelu koji se odnosi na zaštitu informaciono-komunikacionih sistema.

Odredbe ovog zakona, kojim se propisuje otpornost kritične infrastrukture, ne primjenjuju se na infrastrukturu koju koristi, odnosno kojom upravlja u skladu sa posebnim zakonom organ državne uprave nadležan za poslove odbrane, Vojska Crne Gore, Agencija za nacionalnu bezbjednost, organizaciona jedinica organa državne uprave nadležnog za unutrašnje poslove koja vrši policijske poslove.

Načela otpornosti kritične infrastrukture

Član 4

Sistem otpornosti kritične infrastrukture zasniva se na načelima:

- 1) **Načelo prevencije** – Prioritet se daje mjerama koje sprječavaju nastanak incidenata ili smanjuju vjerovatnoću njihovog nastanka.

- 2) **Načelo procjene i upravljanja rizikom** – Odluke i mjere zaštite zasnivaju se na identifikaciji, analizi i kontinuiranom praćenju rizika koji mogu ugroziti ključne usluge.
- 3) **Načelo proporcionalnosti mjera** – Mjere otpornosti moraju biti srazmjerne nivou i vrsti rizika, uz izbjegavanje nepotrebnog opterećenja subjekata.
- 4) **Načelo kontinuiteta ključnih usluga** – Sistem otpornosti usmjeren je na obezbjeđenje neprekidnog ili što bržeg ponovnog uspostavljanja pružanja ključnih usluga.
- 5) **Načelo koordinacije i saradnje** – Nadležni organ i kritični subjekti dužni su da međusobno sarađuju i razmjenjuju informacije radi efikasnog upravljanja rizicima i incidentima.
- 6) **Načelo odgovornosti subjekata** – Kritični subjekti snose odgovornost za sprovođenje mjera otpornosti i usklađenost sa zakonom u okviru svoje djelatnosti.
- 7) **Načelo međusektorske povezanosti** – Pri planiranju i sprovođenju mjera uzima se u obzir međuzavisnost sektora i mogući lančani efekti poremećaja.

Upotreba rodno osjetljivog jezika

Član 5

Izrazi koji se u ovom zakonu koriste za fizička lica u muškom rodu podrazumijevaju iste izraze u ženskom rodu.

Značenje izraza

Član 6

Izrazi upotrijebljeni u ovom zakonu imaju sljedeća značenja:

- 1) **kritična infrastruktura** je imovina, objekat, sistem ili mreža od značaja za funkcionisanje države, čiji poremećaj ili uništenje bi imalo ozbiljne posljedice po bezbjednost, javno zdravlje, ekonomsku stabilnost ili funkcionisanje društva;
- 2) **kritični subjekti** su državni organi, organi državne uprave, jedinice lokalne samouprave, privredna društva i druga pravna lica koji upravljaju kritičnom infrastrukturom, ili pružaju ključne usluge čiji poremećaj bi imao ozbiljne posljedice po bezbjednost, javno zdravlje, ekonomsku stabilnost ili funkcionisanje društva;
- 3) **ključna usluga** je usluga od posebnog značaja za društvo;
- 4) **incident** je svaki događaj koji ometa ili prekida funkcionisanje kritičnog subjekta i ima ili može imati značajan negativan uticaj na pružanje ključnih usluga;
- 5) **značajan incident** je incident koji značajno narušava ili može značajno narušiti pružanje ključne usluge, uzimajući u obzir broj pogođenih korisnika, trajanje, geografski obuhvat i intenzitet posljedica;
- 6) **otpornost** je sposobnost sprečavanja, reagovanja i oporavka od poremećaja;
- 7) **rizik** je kombinacija vjerovatnoće nastanka štetnog događaja i njegove posljedice;
- 8) **upravljanje rizicima** je identifikacija, procjena i određivanje prioriteta rizika radi obezbjeđivanja kontinuiteta upravljanja kritičnom infrastrukturom ili pružanja ključnih usluga;
- 9) **prijetnja** je potencijalni uzrok incidenta;
- 10) **jedinstvena kontakt tačka** je organ ili organizaciona jedinica određena za koordinaciju komunikacije i saradnje na nacionalnom i međunarodnom nivou u oblasti otpornosti kritičnih subjekata;

11) **kritični subjekt od posebnog evropskog značaja** je subjekt koji pruža iste ili slične ključne usluge za šest ili više država članica Evropske unije ili u njima, a koji je utvrđen u skladu sa propisima Evropske unije.

II. NACIONALNI SISTEM OTPORNOSTI

Nacionalna strategija otpornosti kritičnih subjekata

Član 7

Vlada Crne Gore (u daljem tekstu: Vlada) donosi Nacionalnu strategiju otpornosti kritičnih subjekata (u daljem tekstu: Strategija), radi obezbjeđivanja kontinuiranog pružanja ključnih usluga od posebnog značaja za društvo i ekonomiju.

Strategija utvrđuje ciljeve, prioritete, upravljački okvir i mjere za jačanje otpornosti kritične infrastrukture i kritičnih subjekata u Crnoj Gori.

Vlada donosi Strategiju za period od najmanje šest godina.

Ministarstvo nadležno za unutrašnje poslove (u daljem tekstu: Ministarstvo) koordinira izradu, sprovođenje i praćenje Strategije.

Nacionalna procjena rizika

Član 8

Nacionalnom procjenom rizika utvrđuju se i analiziraju prijetnje i ranjivosti koje mogu izazvati ozbiljne poremećaje u pružanju ključnih usluga.

Nacionalna procjena rizika obuhvata naročito:

1) identifikaciju prirodnih, od strane čovjeka izazvanih katastrofa, zdravstvenih i drugih prijetnji;

2) procjenu vjerovatnoće nastanka i mogućih posljedica poremećaja;

3) identifikaciju međuzavisnosti kritičnih subjekata i sektora;

4) procjenu prekograničnih i kaskadnih efekata;

5) utvrđivanje prioriteta za unapređenje otpornosti.

Nacionalnu procjenu rizika donosi Vlada na predlog Ministarstva.

Nacionalna procjena rizika izrađuje se najmanje jednom u šest godina, a po potrebi i ranije.

Izrada procjene rizika

Član 9

Ministarstvo koordinira izradu nacionalne procjene rizika.

U izradi nacionalne procjene rizika učestvuju:

1) državni organi;

2) organi državne uprave;

3) jedinice lokalne samouprave;

4) privredna društva i druga pravna lica;

5) regulatorna tijela;

6) kritični subjekti;

7) naučne i stručne institucije.

Organi i subjekti iz stava 2 ovog člana dužni su da, na zahtjev Ministarstva dostave potrebne i pouzdane podatke za izradu procjene rizika.

Namjena nacionalne procjene rizika

Član 10

Nacionalna procjena rizika je osnov za planiranje i sprovođenje mjera otpornosti kritičnih subjekata, a naročito je osnov za:

- 1) planiranje mjera prevencije, zaštite i oporavka;
- 2) izradu sektorskih planova otpornosti;
- 3) unapređenje sistema ranog upozoravanja i razmjene informacija.

Sektorske procjene rizika

Član 11

Sektorsku procjenu rizika izrađuje ministarstvo nadležno za određeni sektor i podsektore kritične infrastrukture utvrđene ovim zakonom (u daljem tekstu: ministarstvo nadležno za sektor). Sektorska procjena rizika mora biti uskladena sa nacionalnom procjenom rizika.

Praćenje i ažuriranje

Član 12

Ministarstvo kontinuirano prati prijetnje i ranjivosti koje mogu uticati na otpornost kritičnih subjekata.

Ministarstvo predlaže Vladi ažuriranje nacionalne procjene rizika kad nastanu promjene bezbjednosnog okruženja, nove prijetnje ili vanredne okolnosti.

III. IDENTIFIKACIJA I ODREĐIVANJE KRITIČNE INFRASTRUKTURE I KRITIČNIH SUBJEKATA

Sektori kritične infrastrukture

Član 13

Sektori kritične infrastrukture, u smislu ovog zakona su: energetika, saobraćaj, bankarstvo, infrastrukture finansijskog tržišta, zdravstvo, voda za piće, otpadne vode, digitalna infrastruktura, javna uprava, svemir i proizvodnja, prerada i distribucija hrane.

Podsektori i sektorski kriterijumi za određivanje kritične infrastrukture

Član 14

Vlada propisuje sektorske kriterijume i podsektore za određivanje kritične infrastrukture i kritičnih subjekata za svaki sektor iz člana 13 ovog zakona.

Identifikacija kritične infrastrukture i kritičnih subjekata

Član 15

Identifikacija kritične infrastrukture i kritičnih subjekata vrši se uzimajući u obzir:

- 1) uticaj poremećaja na pružanje ključnih usluga;
- 2) međuzavisnost sa drugim sektorima;
- 3) moguće prekogranične efekte.

Identifikaciju iz stava 1 ovog člana vrši ministarstvo nadležno za sektor primjenom sektorskih kriterijuma iz člana 14 ovog zakona.

Određivanje kritične infrastrukture i kritičnih subjekata

Član 16

Ministarstvo nadležno za sektor nakon identifikacije iz člana 15 stav 2 ovog zakona dostavlja predlog za određivanje kritične infrastrukture i kritičnih subjekata Ministarstvu.

Objedinjene predloge iz stava 1 ovog člana Ministarstvo dostavlja Vladi.

Na osnovu objedinjenih predloga iz stava 2 ovog člana Vlada odlukom određuje kritičnu infrastrukturu i kritične subjekte i utvrđuje listu kategorija subjekata i ključnih usluga za svaki sektor iz člana 13 ovog zakona.

Obaveze kritičnih subjekata

Član 17

Kritični subjekt dužan je da:

- 1) formira tim za otpornost;
- 2) izvrši procjenu rizika u odnosu na prijetnje koje mogu izazvati poremećaj u pružanju ključnih usluga;
- 3) izradi i sprovodi plan otpornosti iz člana 20 ovog zakona;
- 4) preduzima tehničke, bezbjednosne i organizacione mjere radi prevencije i ublažavanja posljedica incidenta;
- 5) bez odlaganja obavijesti Ministarstvo o incidentu koji ima ili može imati značajan uticaj na pružanje ključnih usluga;
- 6) saraduje sa nadležnim organima u postupku nadzora, omogućiti nesmetano vršenje nadzora i blagovremeno i potpuno dostavlja tražene podatke;
- 7) obezbijedi sprovođenje obuke zaposlenih u oblasti upravljanja rizicima i otpornosti u skladu sa Programom stručnog osposobljavanja i usavršavanja koji izrađuje Ministarstvo;
- 8) imenuje kontakt osobu za saradnju u oblasti kritične infrastrukture s drugim kritičnim subjektima, rukovodiocima ministarstva nadležnog za sektor i Ministarstva;
- 9) posjeduje certifikat o ispunjenosti uslova u skladu sa važećim crnogorskim standardom za analizu i upravljanje rizicima MEST ISO/IEC 31000;
- 10) posjeduje certifikat o ispunjenosti uslova u skladu sa važećim crnogorskim standardom za kontinuitet poslovanja MEST ISO/IEC 22301.

Obavješćavanje kritičnog subjekta

Član 18

Ministarstvo nadležno za sektor dužno je da u roku od sedam dana od dana određivanja kritične infrastrukture i kritičnih subjekata iz člana 16 stav 3 ovog zakona, pisanim putem obavijesti subjekta o tome da je određen kao kritični subjekt, kao i o obavezama koje iz toga proizilaze i rokovima za sprovođenje tih obaveza.

IV. OTPORNOST KRITIČNE INFRASTRUKTURE

Način otpornosti kritične infrastrukture

Član 19

Otpornost kritične infrastrukture vrši se primjenom tehničkih, bezbjednosnih i organizacionih mjera na način i pod uslovima propisanim za zaštitu objekata i prostora u kojima

se vrše djelatnosti od javnog interesa, djelatnosti koje predstavljaju povećanu opasnost za život i zdravlje ljudi, kao i objekta čijim oštećenjem ili uništenjem bi mogle nastupiti teže posljedice po život i zdravlje većeg broja ljudi.

Plan otpornosti

Član 20

Kritični subjekti dužni su da izrade plan otpornosti kritične infrastrukture kojom upravljaju ili ključnih usluga koje pružaju (u daljem tekstu: plan otpornosti) i na taj plan pribave saglasnost Ministarstva, u roku od devet mjeseci od donošenja odluke iz člana 16 stav 3 ovog zakona.

Plan otpornosti iz stava 1 ovog člana sadrži naročito procjenu rizika, mjere prevencije, zaštite, odgovora i oporavka.

Bliži sadržaj plana otpornosti propisuje Ministarstvo.

Saglasnost na plan otpornosti

Član 21

Radi davanja saglasnosti na planove otpornosti, Ministarstvo obrazuje komisiju (u daljem tekstu: Komisija).

Ako plan otpornosti ne ispunjava uslove u skladu sa članom 20 ovog zakona, Komisija kritičnom subjektu daje uputstva, odnosno preporuke na koji način je potrebno izmijeniti, odnosno dopuniti taj plan.

Kritični subjekti dužni su da postupe po uputstvima, odnosno preporukama iz stava 2 ovog člana, u roku od 60 dana.

Kritični subjekt je dužan da najmanje jednom u pet godina, odnosno ako dode do promjene okolnosti u funkcionisanju kritične infrastrukture kojom upravlja ili ključne usluge koju pruža izvrši reviziju plana otpornosti.

Izrada plana otpornosti

Član 22

Plan otpornosti izrađuje lice zaposleno kod kritičnog subjekta koje ima VIII nivo kvalifikacije obrazovanja i najmanje pet godina radnog iskustva na poslovima fizičke i tehničke zaštite, zaštite kritične infrastrukture, zaštite i spašavanja i otpornosti kritične infrastrukture ili ključne usluge u sektoru i podsektorima kritične infrastrukture utvrđene ovim zakonom za koju kritičnu infrastrukturu, odnosno uslugu se plan otpornosti izrađuje.

Ako kritični subjekt nema zaposleno lice koje ispunjava uslove iz stava 1 ovog člana, izradu plana otpornosti može ugovorom povjeriti privrednom društvu, drugom pravnom licu ili preduzetniku koje ima zaposleno lice koje ispunjava uslove iz stava 1 ovog člana.

Koordinator

Član 23

Kritični subjekti iz člana 16 stav 3 ovog zakona, dužni su da iz reda zaposlenih odrede lice za otpornost kritične infrastrukture (u daljem tekstu: koordinator), u roku od šest mjeseci od dana donošenja akta iz člana 16 stav 3 ovog zakona, kojim su sistemi, mreže, objekti, odnosno njihovi djelovi koje oni koriste, odnosno kojima upravljaju određeni kao kritična infrastruktura.

Koordinator može biti lice koje:

1) ima prebivalište, odnosno odobren boravak u Crnoj Gori;

- 2) ima najmanje VIII nivo kvalifikacije obrazovanja;
- 3) ima opštu zdravstvenu sposobnost;
- 4) nije pravosnažno osuđeno za krivično djelo za koje se goni po službenoj dužnosti, odnosno za takvo krivično djelo protiv njega nije pokrenut krivični postupak;
- 5) je stručno osposobljeno za otpornost kritične infrastrukture;
- 6) ima položen stručni ispit za otpornost kritične infrastrukture.

Lica koja imaju visoku stručnu spremu, odnosno VIII nivo kvalifikacije obrazovanja, a koja su na poslovima iz oblasti zaštite kritične infrastrukture, fizičke i tehničke zaštite, zaštite i spašavanja, kao i otpornosti kritične infrastrukture provela najmanje pet godina, nijesu dužna da polažu stručni ispit za obavljanje poslova koordinatora, kao ni lica koja su vršila navedene poslove i imaju naučni stepen magistra/mastera ili doktora nauka ili su kao inspektori vršili nadzor nad zaštitom lica i imovine i zaštitom i spašavanjem.

Zdravstvena sposobnost iz stava 2 tačka 3 ovog člana dokazuje se uvjerenjem koje izdaje nadležna zdravstvena ustanova, u skladu sa zakonom.

Uvjerenje iz stava 4 ovog člana sadrži ocjenu o zdravstvenoj sposobnosti lica za zaštitu kritične infrastrukture i ne smije da sadrži podatke o njegovom zdravstvenom stanju.

Kritični subjekti dužni su da, najkasnije u roku od 15 dana od dana određivanja koordinatora, Ministarstvu dostave podatke o koordinatoru, kao i da o svakoj promjeni tih podataka obavijeste Ministarstvo, u roku od pet dana od dana nastale promjene.

Poslovi koordinatora

Član 24

Koordinator:

- 1) prati propise i međunarodne ugovore iz oblasti otpornosti kritične infrastrukture;
- 2) prati primjenu plana otpornosti;
- 3) posreduje u komunikaciji između kritičnog subjekta i ministarstva nadležnog za određeni sektor u vezi sa otpornošću kritične infrastrukture;
- 4) priprema i sprovodi obuke zaposlenih u kritičnom subjektu i vodi evidenciju o njihovim obukama;
- 5) savjetuje zaposlene u kritičnom subjektu u vezi sa otpornošću kritične infrastrukture;
- 6) vrši i druge poslove u skladu sa ovim zakonom.

Osposobljavanje i polaganje stručnog ispita za otpornost kritične infrastrukture

Član 25

Osposobljavanje iz člana 17 stav 1 tačka 7 ovog zakona vrši organizator obrazovanja odraslih koji ima licencu izdatu u skladu sa propisima kojima se uređuje obrazovanje odraslih.

Osposobljavanje iz člana 17 stav 1 tačka 7 ovog zakona sprovodi se po programu obrazovanja, u skladu sa propisima kojima se uređuje obrazovanje odraslih.

Stručni ispit iz člana 23 stav 2 tačka 6 ovog zakona polaže se pred komisijom za polaganje stručnog ispita za otpornost kritične infrastrukture, koju obrazuje ministar unutrašnjih poslova.

O položenom stručnom ispitu za otpornost kritične infrastrukture Ministarstvo izdaje uvjerenje.

Program i način polaganja stručnog ispita za otpornost kritične infrastrukture, sastav komisije za polaganje stručnog ispita, obrazac uvjerenja iz stava 4 ovog člana, kao i visinu troškova polaganja stručnog ispita propisuje Ministarstvo.

Koordinacioni tim za otpornost kritične infrastrukture

Član 26

Rukovođenje i koordiniranje u oblasti otpornosti kritične infrastrukture obuhvata odlučivanje o pitanjima koja se odnose na preduzimanje konkretnih mjera, aktivnosti i postupanja, kao i na izvršavanje zadataka vezanih za otpornost kritične infrastrukture.

Radi rukovođenja i koordiniranja u otpornosti kritične infrastrukture obrazuju se:

1) za teritoriju Crne Gore – koordinacioni tim za otpornost kritične infrastrukture (u daljem tekstu: Koordinacioni tim);

2) za teritoriju kritičnog subjekta – tim za otpornost kritične infrastrukture (u daljem tekstu: Tim).

U slučaju nastanka poremećaja u radu, ometanja ili prekida funkcionisanja kritičnog subjekta, odnosno pružanja ključnih usluga, rukovođenje i koordinaciju sprovođenja mjera u zaštiti kritične infrastrukture i jačanja otpornosti kritičnih subjekata i drugih mjera i aktivnosti u skladu sa ovim zakonom, preduzima tim za otpornost u kritičnom subjektu.

Kada prijetnja ili rizik po kritični subjekat dovede do prekida funkcionisanja kritičnog subjekta, odnosno prekida pružanja ključnih usluga, pri čemu za rješavanje nastalog incidenta nijesu dovoljni administrativni i tehnički kapaciteti u kritičnom subjektu, kao i kada incident pogodi više kritičnih subjekata, rukovođenje i koordiniranje preuzima Koordinacioni tim.

Koordinacioni tim čine: predsjednik Vlade, koji je rukovodilac tima; ministar nadležan za poslove otpornosti kritične infrastrukture, koji je zamjenik rukovodioca tima i članovi - ministri nadležni za sprovođenje politika u sektorima otpornosti kritične infrastrukture shodno ovom zakonu.

Akt o imenovanju rukovodioca, zamjenika rukovodioca i članova Koordinacionog tima donosi Vlada.

U radu Koordinacionog tima iz stava 2 ovog člana, po pozivu, mogu učestvovati starješine i predstavnici drugih organa državne uprave nadležnih za određene sektore i podsektore kritične infrastrukture utvrđene ovim zakonom, kao i stručnjaci iz oblasti otpornosti kritične infrastrukture.

Nadležnosti Ministarstva

Član 27

Ministarstvo:

- 1) koordinira proces izrade Strategije otpornosti kritične infrastrukture;
- 2) predlaže Vladi Strategiju otpornosti kritične infrastrukture;
- 3) prati propise iz oblasti otpornosti kritične infrastrukture;
- 4) koordinira proces izrade nacionalne procjene rizika i predlaže Vladi usvajanje;
- 5) kao jedinstvena kontakt tačka saraduje u oblasti otpornosti kritične infrastrukture sa jedinstvenim kontakt tačkama drugih država i međunarodnim institucijama i organizacijama;
- 6) u cilju unapređenja otpornosti kritične infrastrukture saraduje sa domaćim i međunarodnim institucijama i organizacijama, kao i privatnim sektorom;
- 7) donosi ili daje upozorenja, najave i informacije o rizicima i prijetnjama;
- 8) izrađuje program stručnog osposobljavanja i usavršavanja u oblasti otpornosti kritične infrastrukture;

- 9) sprovodi inspeksijski nadzor u oblasti otpornosti kritične infrastrukture;
- 10) dostavlja Vladi izvještaje o stanju otpornosti kritične infrastrukture i druge izvještaje.

Provjera otpornosti

Član 28

Ministarstvo može naložiti kritičnom subjektu sprovođenje provjere otpornosti radi utvrđivanja efikasnosti mjera zaštite kritične infrastrukture i plana otpornosti i izdati mu nalog za organizovanje vježbe.

Nalogom iz stava 1 ovog člana bliže se određuje vrsta vježbe, način sprovođenja, rokovi i obaveza izvještavanja o rezultatima provjere, kao i način vršenja neposredne kontrole sprovođenja vježbe od strane ovlašćenih lica Ministarstva.

Kritični subjekt je dužan da, na osnovu rezultata vježbe iz stava 1 ovog člana, izvrši reviziju plana otpornosti, u skladu sa ovim zakonom.

Kritični subjekt je dužan da sprovodi provjeru otpornosti iz stava 1 ovog člana najmanje jednom godišnje.

Upravljanje rizicima u oblasti otpornosti kritične infrastrukture

Član 29

Kritični subjekt je dužan da upravljanje rizicima u oblasti otpornosti kritične infrastrukture sprovodi kroz:

1) izradu analize rizika od poremećaja u radu ili mogućeg prekida funkcionisanja kritične infrastrukture ili pružanja ključnih usluga u skladu sa nacionalnom, sektorskom i sopstvenom procjenom rizika;

2) uspostavljanje procedura za rano otkrivanje, odgovor i ublažavanje posljedica incidenata;

3) donošenje plana kontinuiteta poslovanja u skladu sa važećim crnogorskim standardom za kontinuitet poslovanja MEST ISO IEC 22301 i oporavka radi obezbjeđivanja nesmetanog upravljanja kritičnom infrastrukturom ili pružanja ključnih usluga;

4) donošenje akata kojima se uređuje uspostavljanje, razvoj i održavanje upravljanja kritičnom infrastrukturom ili pružanja ključnih usluga;

5) sprovođenje mjera fizičke i tehničke zaštite objekata i druge infrastrukture radi sprečavanja neovlašćenog pristupa i namjernog izazivanja šteta i gubitaka.

Razmjena informacija

Član 30

Ministarstvo, ministarstvo nadležno za sektor i kritični subjekti međusobno razmjenjuju informacije od značaja za sprovođenje ovog zakona, naročito informacije koje se odnose na:

1) identifikovane rizike i prijetnje po kritične subjekte;

2) incidente koji utiču ili mogu uticati na pružanje ključnih usluga;

3) mjere za sprečavanje i ublažavanje posljedica incidenata;

4) jačanje otpornosti kritičnih subjekata.

Razmjena informacija iz stava 1 ovog člana vrši se na način koji obezbjeđuje blagovremeno informisanje i efikasnu koordinaciju između nadležnih organa i kritičnih subjekata.

Informacije koje se razmjenjuju u skladu sa ovim zakonom dostupne su javnosti, u skladu sa zakonom kojim se uređuje slobodan pristup informacijama.

Izuzetno od stava 3 ovog člana, pristup informacijama se može ograničiti ako bi njihovo objavljivanje:

- 1) ugrozilo operativnu bezbjednost i otpornost kritične infrastrukture;
- 2) otkrilo specifične ranjivosti koje bi mogle biti iskorišćene za namjerno izazivanje poremećaja;

- 3) ugrozilo javnu bezbjednost ili odbranu države;

- 4) predstavljalo povredu poslovne tajne kritičnog subjekta u skladu sa zakonom.

Ministarstvo može, radi unapređenja otpornosti kritičnih subjekata, organizovati razmjenu informacija, stručne sastanke i druge oblike saradnje između nadležnih organa, kritičnih subjekata i drugih relevantnih učesnika.

Postupanje sa podacima o ličnosti

Član 31

Kritični subjekti i drugi subjekti, prilikom postupanja sa podacima o ličnosti u vezi sa kritičnom infrastrukturom, dužni su da postupaju u skladu sa zakonom kojim se uređuje zaštita podataka o ličnosti.

V. IZVJEŠTAVANJE O INCIDENTIMA

Prijavljivanje incidenata i utvrđivanje značaja incidenta

Član 32

Kritični subjekt dužan je da bez odlaganja, a najkasnije u roku od 24 časa od saznanja za incident, obavijesti Ministarstvo i ministarstvo nadležno za sektor u kome se dogodio incident o incidentu koji ima ili može imati značajan uticaj na pružanje ključne usluge.

Ministarstvo nadležno za sektor utvrđuje prirodu, uzrok i moguće posljedice incidenta i o tome obavještava Ministarstvo.

Obavještenje iz stava 1 ovog člana naročito sadrži:

- 1) detaljan opis incidenta;
- 2) procjenu njegovog uticaja na pružanje ključne usluge;
- 3) podatke o posljedicama incidenta;
- 4) preduzete mjere koje su primijenjene za ublažavanje incidenta ili će se primjenjivati radi otklanjanja uočene ranjivosti i sprječavanja pojave budućih incidenata;
- 5) procjenu mogućih prekograničnih posljedica.

U obavještenju iz stava 1 ovog člana navode se svi dostupni podaci potrebni za utvrđivanje prirode, uzroka i mogućih posljedica incidenta, kao i podaci potrebni za utvrđivanje njegovih mogućih prekograničnih učinaka.

Kritični subjekt dužan je da najkasnije u roku od 30 dana od dostavljanja obavještenja iz stava 1 ovog člana dostavi detaljan izvještaj o incidentu ministarstvu nadležnom za sektor i Ministarstvu.

Značajan incident

Član 33

Značajnim incidentom, u smislu ovog zakona, smatra se incident koji:

- 1) uzrokuje ili može uzrokovati ozbiljan poremećaj pružanja ključnih usluga;
- 2) ima dugotrajan ili širok teritorijalni uticaj;
- 3) može imati prekogranične posljedice.

Pri utvrđivanju značaja incidenta naročito se uzimaju u obzir:

- 1) broj korisnika na koje utiče poremećaj pružanja ključnih usluga;
- 2) trajanje poremećaja;
- 3) teritorijalno područje pogođeno poremećajem pružanja ključnih usluga.

Postupanje u slučaju značajnog incidenta

Član 34

U slučaju značajnog incidenta iz člana 33 ovog zakona, kritični subjekt dužan je da bez odlaganja preduzme mjere radi:

- 1) otklanjanja ili ublažavanja posljedica incidenta;
- 2) obezbjeđivanja kontinuiteta pružanja ključnih usluga;
- 3) sprečavanja nastanka ili širenja daljih posljedica incidenta.

Kritični subjekt dužan je da sarađuje sa Ministarstvom i ministarstvom nadležnim za sektor u kojem pruža ključnu uslugu, radi koordinacije aktivnosti na upravljanju incidentom i otklanjanju njegovih posljedica.

Ministarstvo, u saradnji sa ministarstvom nadležnim za sektor, koordinira aktivnosti nadležnih organa i kritičnih subjekata u slučaju značajnog incidenta.

Ako značajan incident može imati prekogranične posljedice ili uticati na kritične subjekte u drugim državama, Ministarstvo o tome obavještava nadležne organe drugih država i institucija Evropske unije, u skladu sa međunarodnim obavezama.

VI. KRITIČNI SUBJEKTI OD POSEBNOG EVROPSKOG ZNAČAJA

Utvrđivanje kritičnih subjekata od posebnog evropskog značaja

Član 35

Ako kritični subjekt pruža iste ili slične ključne usluge saglasno listi iz člana 16 ovog zakona za šest ili više država članica Evropske unije, dužan je obavijestiti ministarstvo nadležno za sektor o ključnim uslugama koje pruža za države članice ili u državama članicama i za koje države članice odnosno u kojim državama članicama pruža takve ključne usluge u roku od 30 dana od dana kada je počeo da pruža takve usluge.

Ministarstvo nadležno za sektor obavještava Ministarstvo o utvrđivanju kritičnih subjekata i uslugama koje oni pružaju iz stava 1 ovog člana.

Ministarstvo obavještenje iz stava 2 ovog člana bez odlaganja dostavlja Evropskoj komisiji.

Evropska komisija obavještava Ministarstvo kad utvrdi, u skladu sa propisima Evropske unije da kritični subjekt pruža ključne usluge iz stava 1 ovog člana i da se smatra kritičnim subjektom od posebnog evropskog značaja i o njegovim obavezama.

Savjetodavne misije

Član 36

Ministarstvo uz saglasnost Vlade može zatražiti od Evropske komisije da organizuje savjetodavnu misiju radi procjene mjera otpornosti kritičnih subjekata od posebnog evropskog značaja i kritične infrastrukture kojom taj subjekt upravlja (u daljem tekstu: savjetodavna misija).

Evropska komisija može samoinicijativno, kao i na zahtjev jedne ili više država članica kojima ili u kojima se pruža ključna usluga, organizovati savjetodavnu misiju, uz saglasnost Vlade.

Kritični subjekti od posebnog evropskog značaja dužni su savjetodavnoj misiji omogućiti pristup informacijama, sistemima i objektima koji se odnose na pružanje njihovih ključnih usluga.

Kritični subjekt od posebnog evropskog značaja dužan je da razmotri izvještaj savjetodavne misije i mišljenje Evropske komisije o njenim nalazima i preduzme odgovarajuće mjere.

Jedinstvena kontakt tačka

Član 37

Ministarstvo predstavlja jedinstvenu nacionalnu kontakt tačku za saradnju u oblasti otpornosti kritičnih subjekata sa jedinstvenim nacionalnim kontakt tačkama drugih država.

Ministarstvo razmjenjuje informacije o kritičnim subjektima od posebnog evropskog značaja i koordinira aktivnosti u vezi s kritičnom infrastrukturom kojom taj subjekt upravlja sa jedinstvenim nacionalnim kontakt tačkama država članica Evropske unije i nadležnim tijelima Evropske unije.

Izvjštavanje o kritičnim subjektima od posebnog evropskog značaja

Član 38

Vlada, na predlog Ministarstva, usvaja godišnji izvještaj o kritičnim subjektima od posebnog evropskog značaja i kritičnoj infrastrukturi kojom oni upravljaju po sektorima iz člana 13 ovog zakona i broju država članica Evropske unije na koje određena kritična infrastruktura ima uticaj.

Usvojeni izvještaj iz stava 1 ovog člana Ministarstvo dostavlja organu Evropske komisije nadležnom za zaštitu kritične infrastrukture.

Vlada, svake dvije godine, dostavlja organu Evropske komisije iz stava 2 ovog člana pregled podataka o vrstama opasnosti, prijetnji i slabosti utvrđenih u svakom sektoru iz stava 1 ovog člana u kojem je u Crnoj Gori određena kritična infrastruktura od posebnog evropskog značaja.

Zaštita kritičnih subjekata od posebnog evropskog značaja

Član 39

Kritični subjekti od posebnog evropskog značaja i kritična infrastruktura kojom upravljaju na teritoriji Crne Gore štite se i obezbjeđuju u skladu sa ovim zakonom, ako propisima Evropske unije nije drukčije propisano.

VII. REGISTAR KRITIČNIH SUBJEKATA

Zbirni registar kritičnih subjekata

Član 40

Ministarstvo vodi Zbirni registar kritičnih subjekata o:

- 1) kritičnim subjektima;
- 2) sektoru i podsektoru kojem kritični subjekt pripada;
- 3) ključnim uslugama koje kritični subjekt pruža;
- 4) lokaciji kritične infrastrukture kojom kritični subjekt upravlja;
- 5) nadležnom sektorskom organu državne uprave;
- 6) drugim podacima značajnim za otpornost kritičnih subjekata.

Podatke za potrebe vođenja registra Ministarstvu dostavlja ministarstvo nadležno za sektor.

Podaci iz stava 1 tačka 4 i 6 ovog člana smatraju se povjerljivim i na njih se ne primjenjuju odredbe o slobodnom pristupu informacijama, dok su ostali podaci iz registra javno dostupni.

Sektorski registar kritičnih subjekata

Član 41

Ministarstvo nadležno za sektor vodi Sektorski registar kritičnih subjekata, koji sadrži podatke koji se odnose na kritične subjekte u sektoru, odnosno podsektoru i to:

- 1) naziv kritičnog subjekta;
- 2) sjedište, odnosno adresa kritičnog subjekta;
- 3) matični broj, odnosno poreski identifikacioni broj kritičnog subjekta;
- 4) ime i prezime odgovornog lica kritičnog subjekta;
- 5) jedinstvena službena adresa za elektronsku komunikaciju kritičnog subjekta;
- 6) kontakt telefon odgovornog lica kritičnog subjekta;
- 7) podaci o nadležnosti, odnosno djelatnosti kritičnog subjekta.

Kritični subjekti dužni su da ministarstvu nadležnom za sektor dostave podatke iz stava 1 ovog člana u roku od 15 dana od dana prijema obavještenja iz člana 18 ovog zakona.

Ažuriranje registara kritičnih subjekata

Član 42

Kritični subjekti dužni su da ministarstvu nadležnom za sektor dostave obavještenje o promjeni podataka iz člana 41 ovog zakona bez odlaganja, a najkasnije u roku od 15 dana od dana nastanka promjene.

Na osnovu obavještenja iz stava 1 ovog člana, ministarstvo nadležno za sektor dužno je da, u roku od osam dana od dana prijema obavještenja, ažurira Sektorski registar kritičnih subjekata i o tome obavijesti Ministarstvo.

Nakon prijema obavještenja iz stava 2 ovog člana, Ministarstvo ažurira Zbirni registar kritičnih subjekata.

Način vođenja registara kritičnih subjekata

Član 43

Registri iz člana 40 i 41 ovog zakona vode se u pisanoj i elektronskoj formi, na obrascima koje propisuje Ministarstvo.

VIII. NADZOR

Član 44

Nadzor nad sprovođenjem ovog zakona i propisa donesenih na osnovu ovog zakona vrši Ministarstvo.

Nadzor nad sprovođenjem obaveza kritičnih subjekata u određenim sektorima vrše ministarstva nadležna za sektor, u skladu sa ovim zakonom i posebnim propisima.

Inspekcijski nadzor, u skladu sa ovim zakonom i zakonom kojim se uređuje inspekcijski nadzor, vrši inspektor za otpornost kritične infrastrukture kao samostalan i neposredan nadzor nad svim kritičnim subjektima iz člana 16 ovog zakona.

U vršenju inspekcijskog nadzora, inspektor za otpornost kritične infrastrukture može zatražiti stručnu pomoć ili učešće inspektora nadležnih za određene sektore iz člana 13 ovog zakona.

U vršenju nadzora nadzorni organ iz stava 1 i 2 ovog člana ima pravo da zahtijeva podatke i dokumentaciju, izvrši uvid u plan otpornosti i druga akta kritičnog subjekta koji se odnose na upravljanje rizicima i otpornost.

O izvršenom nadzoru nadzorni organ iz stava 2 ovog člana izvještava Ministarstvo.

IX. KAZNE NE ODREDBE

Član 45

Novčanom kaznom u iznosu od 3000 do 20.000 eura kazniće se za prekršaj pravno lice - kritični subjekat, ako:

- 1) ne formira tim za otpornost (član 17 tačka 1);
- 2) ne izvrši procjenu rizika u odnosu na prijetnje koje mogu izazvati poremećaj u pružanju ključnih usluga (član 17 tačka 2);
- 3) ne izradi i ne sprovodi plan otpornosti iz člana 20 ovog zakona (član 17 tačka 3);
- 4) ne preduzima tehničke, bezbjednosne i organizacione mjere radi prevencije i ublažavanja posljedica incidenta (član 17 tačka 4);
- 5) bez odlaganja ne obavijesti Ministarstvo o incidentu koji ima ili može imati značajan uticaj na pružanje ključnih usluga (član 17 tačka 5);
- 6) ne obezbijedi sprovođenje obuke zaposlenih u oblasti upravljanja rizicima i otpornosti (član 17 tačka 7);
- 7) ne imenuje kontakt osobu za saradnju u oblasti kritične infrastrukture (član 17 tačka 8);
- 8) ne posjeduje certifikat u skladu sa važećim crnogorskim standardom za analizu i upravljanje rizicima MEST ISO/IEC 31000 (član 17 tačka 9);
- 9) ne posjeduje certifikat u skladu sa važećim crnogorskim standardom za kontinuitet poslovanja MEST ISO/IEC 22301 (član 17 tačka 10);
- 10) ne izradi plan otpornosti i ne pribavi saglasnost Ministarstva na taj plan otpornosti u roku od devet mjeseci od donošenja odluke iz člana 16 stav 3 ovog zakona (član 20 stav 1);
- 11) ne postupi po uputstvima, odnosno preporukama Komisije iz člana 21 stav 2 ovog zakona u roku od 60 dana (član 21 stav 3);
- 12) ne izvrši reviziju plana otpornosti najmanje jednom u pet godina ili u slučaju promjene okolnosti (član 21 stav 4);
- 13) ne odredi koordinatora za otpornost kritične infrastrukture u roku od šest mjeseci od dana donošenja akta iz člana 16 stav 3 ovog zakona (član 23 stav 1);

- 14) odredi koordinatora koji ne ispunjava propisane uslove (član 23 stav 2);
 - 15) Ministarstvu ne dostavi podatke o koordinatoru u roku od 15 dana od dana njegovog određivanja ili ne obavijesti Ministarstvo o promjeni tih podataka u roku od pet dana od dana nastale promjene (član 23 stav 6);
 - 16) ne sprovede provjeru otpornosti po nalogu Ministarstva ili ne organizuje vježbu u skladu sa tim nalogom (član 28 stav 1);
 - 17) ne izvrši reviziju plana otpornosti na osnovu rezultata vježbe (član 28 stav 3);
 - 18) ne sprovede provjeru otpornosti najmanje jednom godišnje (član 28 stav 4);
 - 19) ne sprovede upravljanje rizicima u oblasti otpornosti kritične infrastrukture kroz izradu analize rizika u skladu sa nacionalnom, sektorskom i sopstvenom procjenom rizika (član 29 tačka 1);
 - 20) ne uspostavi procedure za rano otkrivanje, odgovor i ublažavanje posljedica incidenata (član 29 tačka 2);
 - 21) ne donese plan kontinuiteta poslovanja u skladu sa važećim crnogorskim standardom za kontinuitet poslovanja MEST ISO/IEC 22301 i oporavka radi obezbjeđivanja nesmetanog upravljanja kritičnom infrastrukturom ili pružanja ključnih usluga (član 29 tačka 3);
 - 22) ne donese akte kojima se uređuje uspostavljanje, razvoj i održavanje upravljanja kritičnom infrastrukturom ili pružanja ključnih usluga (član 29 tačka 4);
 - 23) ne sprovodi mjere fizičke i tehničke zaštite objekata i druge infrastrukture radi sprečavanja neovlašćenog pristupa i namjernog izazivanja štete (član 29 tačka 5).
- Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se i odgovorno lice u pravnom licu, državnom organu, organu državne uprave ili jedinici lokalne samouprave novčanom kaznom u iznosu od 500 eura do 2.000 eura.

Član 46

Novčanom kaznom u iznosu od 2.500 eura do 20.000 eura kazniće se za prekršaj pravno lice – kritični subjekt, ako:

- 1) ne obavijesti Ministarstvo i ministarstvo nadležno za sektor o značajnom incidentu bez odlaganja, a najkasnije u roku od 24 časa od saznanja za incident (član 32 stav 1);
- 2) ne dostavi detaljan izveštaj o incidentu ministarstvu nadležnom za sektor i Ministarstvu u propisanom roku (član 32 stav 5);
- 3) u slučaju značajnog incidenta ne preduzme bez odlaganja mjere radi otklanjanja ili ublažavanja posljedica ili obezbjeđivanja kontinuiteta pružanja ključnih usluga (član 34 stav 1);
- 4) ne saraduje sa Ministarstvom i ministarstvom nadležnim za sektor radi koordinacije aktivnosti na upravljanju incidentom (član 34 stav 2);
- 5) ne obavijesti ministarstvo nadležno za sektor o pružanju ključnih usluga za šest ili više država, odnosno u šest ili više država članica Evropske unije u propisanom roku (član 35 stav 1);
- 6) savjetodavnoj misiji ne omogući pristup informacijama, sistemima i objektima (član 36 stav 3);
- 7) ne sprovede mjere iz izveštaja savjetodavne misije ili mišljenja Evropske komisije (član 36 stav 4).

Za prekršaje iz stava 1 ovog člana kazniće se i odgovorno lice u pravnom licu, državnom organu, organu državne uprave ili jedinici lokalne samouprave novčanom kaznom u iznosu od 500 eura do 2.000 eura.

Član 47

Novčanom kaznom u iznosu od 1.000 eura do 10.000 eura kazniće se za prekršaj pravno lice – kritični subjekt, ako:

- 1) ne dostavi ministarstvu nadležnom za sektor podatke potrebne za vođenje Sektorskog registra kritičnih subjekata u propisanom roku (član 41 stav 2);
- 2) ne dostavi ministarstvu nadležnom za sektor obavještenje o promjeni podataka iz Sektorskog registra kritičnih subjekata u propisanom roku (član 42 stav 1);
- 3) postupi suprotno ukazivanju ili nalogu inspektora za otpornost kritične infrastrukture donijetom u postupku inspeksijskog nadzora (član 44 stav 3);
- 4) onemogući nadzornom organu uvid u plan otpornosti, dokumentaciju ili zahtijevane podatke (član 44 stav 5).

Za prekršaje iz stava 1 ovog člana kazniće se i odgovorno lice u pravnom licu, državnom organu, organu državne uprave ili jedinici lokalne samouprave novčanom kaznom u iznosu od 300 eura do 1.500 eura.

Član 48

Uz novčanu kaznu za prekršaje iz člana 45, 46 i 47 ovog zakona, učinocu koji u roku od dvije godine ponovo počinii isti prekršaj, može se izreći zaštitna mjera:

- 1) pravnom licu - zabrana vršenja određene djelatnosti u trajanju od tri do šest mjeseci;
- 2) odgovornom licu - zabrana vršenja poziva, djelatnosti ili dužnosti u trajanju od tri do šest mjeseci.

X. PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Rok za donošenje podzakonskih akata

Član 49

Podzakonski akti za sprovođenje ovog zakona donijeeće se u roku od devet mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Do donošenja podzakonskih akata iz stava 1 ovog člana primjenjivaće se podzakonski akti donijeti na osnovu Zakona o određivanju i zaštiti kritične infrastrukture ("Službeni list CG", br 72/19 i 33/26) ukoliko nijesu u suprotnosti sa ovim zakonom.

Uredba o sektorskim kriterijumima za određivanje kritične infrastrukture ("Službeni list CG", broj ...) koja je donesena na osnovu člana 7 stav 4 Zakona o određivanju i zaštiti kritične infrastrukture ("Službeni list CG", br 72/19 i 33/26) ostaje na snazi i nakon stupanja na snagu ovog zakona do donošenja nove uredbe u skladu sa ovim zakonom.

Rok za dostavljanje predloga za određivanje kritične infrastrukture i kritičnih subjekata

Član 50

Ministarstva nadležna za sektor dužna su da predloge za određivanje kritične infrastrukture i kritičnih subjekata iz člana 16 stav 1 ovog zakona dostave Ministarstvu, najkasnije u roku od tri mjeseca od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Primjena odredaba o kritičnim subjektima od posebnog evropskog značaja

Član 51

Odredbe poglavlja VI ovog zakona primjenjivaće se od dana pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji.

Prestanak važenja propisa

Član 52

Danom stupanja na snagu ovog zakona prestaje da važi Zakon o određivanju i zaštiti kritične infrastrukture ("Službeni list CG", br 72/19 i 33/26).

Stupanje na snagu

Član 53

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom listu Crne Gore”.

* Ovaj zakon uskladen je sa Direktivom (EU) 2022/2557 Evropskog parlamenta i Savjeta od 14. decembra 2022. godine o otpornosti kritičnih subjekata i prestanku važenja Direktive Savjeta 2008/114/EZ i njenom dopunom utvrđivanjem popisa ključnih usluga propisanom Regulativom (EU) 2023/2450 od 25. jula 2023.

IZVJEŠTAJ O SPROVEDENOJ ANALIZI PROCJENE UTICAJA PROPISA

PREDLAGAČ PROPISA

Ministarstvo unutrašnjih poslova

NAZIV PROPISA

Predlog zakona o otpornosti kritične infrastrukture

1. Definisanje problema

- Koje probleme treba da riješi predloženi akt?
 - Koji su uzroci problema?
 - Koje su posljedice problema?
 - Koji su subjekti oštećeni, na koji način i u kojoj mjeri?
 - Kako bi problem evoluirao bez promjene propisa ("status quo" opcija)?
- Predloženi zakon treba da riješi nedostatak sveobuhvatnog sistema otpornosti kritične infrastrukture, posebno u dijelu upravljanja rizicima, prevencije, reagovanja i oporavka od incidenata, kao i neusklađenost sa Direktiva (EU) 2022/2557.
 - Uzroci problema su zastarjelost postojećeg pravnog okvira, razvoj savremenih bezbjednosnih prijetnji (prirodne katastrofe, hibridne prijetnje, terorizam), kao i povećana međuzavisnost sektora kritične infrastrukture.
 - Posljedice su povećan rizik od poremećaja u pružanju ključnih usluga, neefikasno upravljanje incidentima, slabija koordinacija između nadležnih organa i mogući negativni uticaji na bezbjednost, ekonomiju i društvo.
 - Oštećeni su građani, privreda i država, kroz potencijalne prekide u pružanju ključnih usluga (npr. energija, zdravstvo, saobraćaj), što može imati značajne ekonomske i bezbjednosne posljedice.
 - Bez donošenja novog zakona, postojeći nedostaci bi se produbljivali, uz povećan rizik od ozbiljnih incidenata, slabiju otpornost sistema i usporavanje procesa zatvaranja Poglavlje 24 – Pravda, sloboda i bezbjednost.

2. Ciljevi

- Koji ciljevi se postižu predloženim propisom?
 - Navedi usklađenost ovih ciljeva sa postojećim strategijama ili programima Vlade, ako je primjenljivo.
- Predloženim zakonom uspostavlja se sveobuhvatan sistem otpornosti kritične infrastrukture, kroz unapređenje upravljanja rizicima, jačanje prevencije, efikasno reagovanje na incidente i obezbjeđivanje kontinuiteta pružanja ključnih usluga. Takođe se obezbjeđuje usklađivanje nacionalnog zakonodavstva sa Direktiva (EU) 2022/2557 i jačanje ukupne bezbjednosti i stabilnosti društva.
 - Ciljevi zakona usklađeni su sa strateškim opredjeljenjem Crne Gore za pristupanje Evropskoj uniji, posebno u okviru Poglavlje 24 – Pravda, sloboda i bezbjednost, kao i sa politikama u oblasti bezbjednosti, upravljanja rizicima i zaštite i spašavanja

3. Opcije

- Koje su moguće opcije za ispunjavanje ciljeva i rješavanje problema? (uvijek treba razmatrati "status quo" opciju i preporučljivo je uključiti i neregulatornu opciju, osim ako postoji obaveza donošenja predloženog propisa).
 - Obrazložiti preferiranu opciju?
- Moguće opcije su:
 1. Status quo opcija – zadržavanje postojećeg pravnog okvira zasnovanog na Zakon o određivanju i zaštiti kritične infrastrukture;
 2. Neregulatorna opcija – unapređenje prakse kroz smjernice, preporuke i jačanje kapaciteta bez donošenja novog zakona;
 3. Regulatorna opcija – donošenje novog zakona kojim se sistemski uređuje otpornost kritične infrastrukture i usklađuje sa Direktiva (EU) 2022/2557.
 - Preferirana je regulatorna opcija, jer jedino donošenje novog zakona omogućava uspostavljanje obavezujućeg i sveobuhvatnog sistema otpornosti kritične infrastrukture, efikasno upravljanje rizicima i

incidentima, kao i ispunjavanje obaveza u procesu evropskih integracija, posebno u okviru Poglavlje 24 – Pravda, sloboda i bezbjednost.

4. Analiza uticaja

- Na koga će i kako će najvjerovatnije uticati rješenja u propisu - nabrojati pozitivne i negativne uticaje, direktne i indirektne.
- Koje troškove će primjena propisa izazvati građanima i privredi (naročito malim i srednjim preduzećima).
- Da li pozitivne posljedice donošenja propisa opravdavaju troškove koje će on stvoriti.
- Da li se propisom podržava stvaranje novih privrednih subjekata na tržištu i tržišna konkurencija.
- Uključiti procjenu administrativnih opterećenja i biznis barijera.

- Propis će direktno uticati na državne organe i kritične subjekte (energetika, saobraćaj, zdravstvo, digitalna infrastruktura), kroz uvođenje obaveza upravljanja rizicima i planiranja otpornosti. Pozitivni uticaji su povećana bezbjednost, bolja koordinacija i kontinuitet ključnih usluga, dok su negativni uticaji povećane administrativne i finansijske obaveze za subjekte. Indirektno, građani i privreda imaju korist kroz veću sigurnost i stabilnost sistema.
- Primjena propisa neće imati direktne troškove za građane, dok će privreda, posebno kritični subjekti, imati troškove izrade procjena rizika, planova otpornosti, obuka zaposlenih i usklađivanja sa standardima (npr. ISO 31000 i 22301). Troškovi će zavisiti od veličine i sektora subjekta.
- Da, pozitivni efekti u vidu povećane otpornosti sistema, smanjenja rizika od velikih poremećaja i zaštite života, ekonomije i infrastrukture u značajnoj mjeri prevazilaze troškove njegove primjene.
- Propis nema direktan cilj podsticanja osnivanja novih privrednih subjekata, ali može indirektno doprinijeti razvoju tržišta usluga u oblasti upravljanja rizicima, bezbjednosti i konsultantskih usluga, čime se jača konkurencija.
- Propis uvodi dodatna administrativna opterećenja za kritične subjekte, posebno u pogledu izvještavanja, planiranja i usklađivanja sa standardima. Međutim, ova opterećenja su proporcionalna značaju sektora i ne predstavljaju značajne barijere za poslovanje, već doprinose većoj sigurnosti i stabilnosti tržišta.

5. Procjena fiskalnog uticaja

- Da li je potrebno obezbjeđenje finansijskih sredstava iz budžeta Crne Gore za implementaciju propisa i u kom iznosu?
- Da li je obezbjeđenje finansijskih sredstava jednokratno, ili tokom određenog vremenskog perioda? Obrazložiti.
- Da li implementacijom propisa proizilaze međunarodne finansijske obaveze? Obrazložiti.
- Da li su neophodna finansijska sredstva obezbijeđena u budžetu za tekuću fiskalnu godinu, odnosno da li su planirana u budžetu za narednu fiskalnu godinu?
- Da li je usvajanjem propisa predviđeno donošenje podzakonskih akata iz kojih će proisteci finansijske obaveze?
- Da li će se implementacijom propisa ostvariti prihod za budžet Crne Gore?
- Obrazložiti metodologiju koja je korišćena prilikom obračuna finansijskih izdataka/prihoda.
- Da li su postojali problemi u preciznom obračunu finansijskih izdataka/prihoda? Obrazložiti.
- Da li su postojale sugestije Ministarstva finansija na nacrt/predlog propisa?
- Da li su dobijene primjedbe uključene u tekst propisa? Obrazložiti.

- Za implementaciju propisa biće potrebno obezbijediti određena finansijska sredstva iz budžeta Crne Gore, prvenstveno za aktivnosti nadležnih organa u vezi sa koordinacijom, vođenjem registara, nadzorom, izradom podzakonskih akata, obukama i sprovođenjem mjera iz nadležnosti Ministarstva. U ovom trenutku nije moguće precizno iskazati ukupan iznos sredstava, jer će on zavisiti od dinamike implementacije i organizacionih rješenja u praksi.
- Obezbeđenje finansijskih sredstava biće djelimično jednokratno, a djelimično kontinuirano. Jednokratni troškovi odnose se na uspostavljanje sistema, izradu podzakonskih akata i eventualna organizaciona prilagođavanja, dok će kontinuirani troškovi nastajati tokom sprovođenja zakona, naročito u dijelu nadzora, ažuriranja registara, obuka i koordinacije.
- Implementacijom propisa ne proizilaze neposredne međunarodne finansijske obaveze. Međutim, sprovođenje zakona može podrazumijevati određene aktivnosti međunarodne saradnje i usklađivanja sa obavezama koje proizilaze iz procesa pristupanja Evropskoj uniji.
- Potrebna sredstva će se obezbjeđivati u okviru budžetskih limita nadležnih institucija za tekuću i naredne fiskalne godine, u skladu sa mogućnostima budžeta i dinamikom sprovođenja zakona.
- Da. Zakonom je predviđeno donošenje više podzakonskih akata, a njihova primjena može proizvesti određene finansijske obaveze, naročito u dijelu organizacije sistema, vođenja evidencija, stručnog osposobljavanja i sprovođenja nadzora.

- Implementacija propisa nije usmjerena na ostvarivanje prihoda za budžet Crne Gore. Eventualni prihodi mogu nastati po osnovu novčanih kazni za prekršaje, ali oni nijesu osnovni cilj niti se mogu smatrati pouzdanim budžetskim prihodom. - Procjena fiskalnog uticaja zasnovana je na kvalitativnoj analizi obaveza koje proizilaze iz zakona, procjeni nadležnosti organa koji će sprovoditi zakon i sagledavanju postojećih administrativnih i institucionalnih kapaciteta. Zbog nemogućnosti preciznog kvantifikovanja svih budućih aktivnosti, nije izvršen egzaktni obračun ukupnih izdataka. - Da. Precizan obračun nije bilo moguće izvršiti zbog toga što će finansijski efekti zavisi od podzakonskih rješenja, organizacionog modela implementacije, broja subjekata koji će biti određeni kao kritični subjekti, kao i od obima aktivnosti koje će se sprovoditi u praksi. - O ovom pitanju izjašnjenje će biti dato nakon pribavljanja mišljenja Ministarstva finansija. - Ukoliko Ministarstvo finansija dostavi primjedbe i sugestije, iste će biti razmotrene i, ukoliko budu prihvaćene, ugrađene u tekst propisa u skladu sa pravilima izrade propisa i fiskalne održivosti.	6. Konsultacije zainteresovanih strana - Naznačiti da li je korišćena eksterna ekspertna podrška i ako da, kako. - Naznačiti koje su grupe zainteresovanih strana konsultovane, u kojoj fazi RIA procesa i kako (javne ili ciljane konsultacije). - Naznačiti glavne rezultate konsultacija, i koji su predlozi i sugestije zainteresovanih strana prihvaćeni odnosno nijesu prihvaćeni. Obrazložiti.
- U postupku pripreme nacrt zakona nije korišćena formalna eksterna ekspertna podrška, već je zakon izrađen kroz rad stručne radne grupe sastavljene od predstavnika Ministarstva unutrašnjih poslova i Uprave policije, uz korišćenje relevantnih međunarodnih standarda i rješenja iz Direktiva (EU) 2022/2557. - U postupku izrade nacrt zakona sprovedene su javne i ciljane konsultacije. Objavljeni su javni pozivi za nevladine organizacije (26.02.) i zainteresovanu javnost (04.03.), nakon čega su 23.03. sačinjeni izvještaji o sprovedenim konsultacijama. (link: https://www.gov.me/dokumenta/d259df3d-d4bc-41f3-8857-0311e9f8c0f4) - Tokom sprovedenih konsultacija nijesu dostavljeni predlozi i sugestije od strane zainteresovanih subjekata. Rješenja sadržana u nacrtu zakona rezultat su rada radne grupe i usklađivanja sa zahtjevima Direktiva (EU) 2022/2557.	7. Monitoring i evaluacija - Koje su potencijalne prepreke za implementaciju propisa? - Koje će mjere biti preduzete tokom primjene propisa da bi se ispunili ciljevi? - Koji su glavni indikatori prema kojima će se mjeriti ispunjenje ciljeva? - Ko će biti zadužen za sprovođenje monitoringa i evaluacije primjene propisa?
- Potencijalne prepreke mogu biti nedovoljni administrativni i tehnički kapaciteti kod pojedinih kritičnih subjekata, posebno u pogledu izrade planova otpornosti i upravljanja rizicima. - Mjere uključuju izradu podzakonskih akata, sprovođenje programa obuka i stručnog osposobljavanja, kontinuirani inspekcijski nadzor, organizovanje vježbi i provjera otpornosti, kao i jačanje saradnje između nadležnih organa i kritičnih subjekata. - Glavni indikatori su broj izrađenih i odobrenih planova otpornosti, nivo usklađenosti kritičnih subjekata sa zakonskim obavezama, broj prijavljenih i adekvatno riješenih incidenata, rezultati sprovedenih vježbi i provjera otpornosti. - Za monitoring i evaluaciju primjene propisa biće zaduženo Ministarstvo unutrašnjih poslova, u saradnji sa ministarstvima nadležnim za pojedine sektore kritične infrastrukture, kroz sistem redovnog izvještavanja, nadzora i analize stanja otpornosti	

Podgorica, 20.04.2026. godine

